

СТАНОВИЩЕ

по процедура за присъждане на научната степен „доктор на
филологическите науки“

Автор на дисертационния труд: проф. д-р Димитър Веселинов Димитров

Тема: „Теоретичен модел за кумулативно лексикографиране на думи от чужд произход в българския език (въз основа на френскоезичната лексика)“

Професионално направление: 2.1. Филология (Общо и сравнително езиковедие: лингводидактическа лексикография)

Автор на становището: доц. д-р Донка Мангачева, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Представеният дисертационен труд е задълбочено изследване на актуална и обещаваща тема, с ясен замисъл, солидни постановки и кохерентна структура. Авторът си поставя за цел да изгради точна и подробна научна картина на продължителния, резултатен лингвокултурен трансфер между френското и българското езиково пространство: от навлизането, през фиксирането и документирането до тълкуването на френцизмите в нашия лексикален фонд. Концептуалната рамка на монографията е разположена в пресечната зона между съпоставителното езиковедие, диахронната лексикология и класическата контактология, в перспективата на най-добрите съвременни проучвания върху инкорпорирането на заемките, или творческата репродукция на вносните думи в определена лингвосистема. В нея успешно се преплитат опорните принципи на два взаимодопълващи се лексикографски жанра – историческият и етимологичният. Разгърнат е динамичен тезаурусно-узусен кумулативен модел за системно представяне на френцизмите като типов лексикален ресурс в българския език и е отделено специално внимание на свързаните с него теоретични и методологически въпроси: определяне на оптимална макро- и микроструктура на речниковия конструкт, съставяне на

словника, комбиниране на различни методи за анализ поради комплексния характер на обекта и др.

Изложението е разпределено в увод, четири глави, заключение, приложения и литература с общ обем от 400 с. Уводът очертава проблематиката и структурата на монографията и експлицира замисъла, целите и задачите на изследването. Първата глава представя теоретико-методологическите основи на труда. В следващите две глави авторът разглежда съответно кумулативното лексикографиране и лексикографското моделиране на проучваните единици. Четвъртата глава засяга теоретико-практическите аспекти на лексикографското конструиране с оглед на неговата макро- и микроструктура. Петата глава съдържа макет на тезаурус на френцизмите в българския език. Шестата глава е посветена на приложението на разработения лексикографски модел. Библиографията е подбрана с оглед на теоретико-методологичния апарат, създаден за нуждите на изследването. Надлежно са описани както цитираните научни трудове, речници и енциклопедии, така и ексцерпираните литературни, журналистически, архивни и интернет източници.

Наблюденията на проф. Веселинов се простират върху богат и представителен лексикографски корпус, обхващащ речници, творби на български автори в оригинал, преводи на произведения от френски или чуждестранни нефренскоезични автори, текстове от периодичния печат, архивни документи, интернет сайтове и форуми. Тук трябва да бъде споменат респектиращият обем от инвентаризирани речникови единици, съвестното издирване и коректното идентифициране на използваните източници на сведения. Събрана е и е оценена съществуващата специализирана литература по третираната тема, обобщенията са подкрепени с конкретни статистически данни. Обзорът на изходните научни позиции се отличава с обективно изчерпателно надграждане. Изследователската стратегия се базира на последователно и търпеливо набиране и систематизиране на всестрани сведения за езиковите единици и пълноценно разширяване на тематичния кръг, в който са съсредоточени вниманието и дългогодишните усилия на дисертанта. Всичко това потвърждава отговорността и усърдието му в решаването на

многостепенните задачи, съзнанието за приемственост и признанието към постигнатото в рамките на традицията.

Монографията има ярка приложна насоченост – необходимо качество за всяка научна работа, но особено ценно, насъщно за лексикографското изследване. От приносните моменти ще подчертая най-характерното достойнство. Създадена е собствена „работеща“ програма за пространно и пълноценно описание на френско-българския лингвокултурен трансфер, който би могъл да има универсално приложение. Предложеният комплексен подход за *историко-етимологично* и *тезаурусно-кумулятивно* моделиране на френцизмите в родното езиково пространство следва естествената, логичната нишка на развитие и съхранение на филологическото познание. От една страна, се отчита изменението на лексикалната единица като форма и значение, а от друга, се регистрира поетапно „припознатата“ ѝ употреба с възможност за разширяване на информацията и попълване на релевантни сектори на базата на последващи разработки.

Авторефератът отразява съдържанието и резултатите от дисертационното изследване. Справката за публикациите съдържа 10 заглавия в специализирани издания, чрез които е обнародвана съществена част от работата.

В заключение предвид качествата на обсъждания труд и продуктивните компоненти в приложения подход към разглежданата проблематика, препоръчвам на почитаемото жури да присъди на проф. д-р Димитър Веселинов Димитров научната степен „доктор на филологическите науки“ по направление 2.1 Филология (Общо и сравнително езикознание: лингводидактическа лексикография).

29.01.2016 г.

/доц. д-р Донка Мангачева/